

Moed. Moed is een zeldzame eigenschap. Ik wil dan ook beginnen met mijn diepe respect te betuigen en allen die de moed hebben opgebracht voor vrijheid. Vrijheid van henzelf en vrijheid van anderen. Onbaatzuchtig hebben deze mensen hun leven gegeven opdat anderen in vrijheid en welvaart kunnen leven. Respect voor hen die zijn gevallen en voor hen die het geluk hebben gehad gespaard te zijn gebleven. Enkelen van jullie zitten hier, in het bijzonder natuurlijk drager van de Willemsorde Marco Kroon. Bijzonder om met jullie hier te mogen zijn. Jullie onvoorwaardelijke inzet voor de menselijkheid is een groot voorbeeld voor ons allen. En een groot voorbeeld in deze moeilijke tijden.

Toen ik nog echt jong was, gingen we met onze school naar Amsterdam. Vrijzinnig als we in die tijd, de jaren '70, werden opgevoed, bezochten we naast de verplichte rondvaart ook de Hare Krishna's en het Anne Frank Museum. Beide bezoekjes hebben een diepe indruk op me achtergelaten. Het bezoek aan de Hare Krishna's leerde ons dat er andersdenkenden of andersgelovigen bestaan en dat je daar met respect mee kunt omgaan, ook al deel je hun denkbeelden of geloofsovertuigingen niet. Het bezoek aan het Anne Frankhuis deed me op een andere manier de ogen openen.

Ik had het dagboek van Anne Frank gelezen en het leek of ik het huis kende. Op die plek, daar, voelde ik de geschiedenis. De angst en hoop van de familie Frank. De levensdrift en het optimisme van Anne sloegen als mokerhamers op mijn hart. In het winkeltje gekomen, want ja, ook het Anne Frankhuis heeft een winkeltje, kocht ik een poster van Anne Frank en hing die boven mijn bed. Het was de bekende foto waarop Anne in haar dagboek schreef. Daaronder stond de volgende zin.

“Intussen moet ik mijn denkbeelden hoog en droog houden, in de tijden die komen zijn ze misschien toch uit te voeren”.

Deze zin zag ik jaar in jaar uit als ik wakker werd. En heeft me gevormd om meerdere redenen. Een jong meisje dat haar idealen en dromen probeerde vast te houden, terwijl de toekomst zo duister en angstig was. Het herinnerde mij dagelijks aan dat er kinderen zijn met minder kansen dan wij en verplichte mij mijn leven met inzet en waardigheid te leven.

Op de Geldropseweg tussen Mierlo en Geldrop kwam ik elke dag minstens 4x per dag langs het Engels kerkhof in Mierlo. Een monument voor de zinloosheid van oorlog. Voor de jonge Engelse mannen die hun leven lieten voor ons geluk. 18 jaar soms nog maar. Kinderen, of de kindertijd net ontgroeid. Voor ons geland op de stranden van Normandië. Ook daar ben ik in mijn jeugd geweest en wie de kliffen daar heeft gezien, beseft welk een onmenselijke moed van deze jongens werd gevraagd. Ter ere van deze helden dienen wij ons ten aller tijden te beseffen dat wij in welvaart leven en opgroeien en dat wij zelf en onze kinderen alle kansen hebben een glorieus leven te leiden.

Weer later kwam ik zelf dichtbij de horror die oorlog tot gevolg heeft. Voor een rol in de televisieserie “de Enclave” reisde ik naar Kroatië net na de Balkanoorlog en zag daar de verwoestingen en het diep menselijke leed dat deze afschuwelijke strijd teweeg had gebracht. In onze serie figureerden ontheemde Kroaten als Servische vluchtelingen. De verhalen waren schrijnend en helaas onvergetelijk. Eerder dit jaar reisde ik naar Nigeria en zag daar wat de terreur van Boko Haram aan onmenselijke ellende teweeg brengt.

Misschien wel de meeste indruk maakte mijn reis vorig jaar naar de grote vluchtelingenstromen in Slovenië, Servië en Kroatië.

Ofschoon wij met zijn allen na de tweede wereldoorlog hadden afgesproken dat zoiets nooit

meer zou gebeuren, nie wieder, zag ik daar met eigen ogen en op dat moment als enige getuige, hoe de duizenden vluchtelingen op onmenselijke wijze de trein in werden gejaagd. Hoe er werd geschreeuwd tegen kinderen, die met grote angstige ogen vol onbegrip deden wat hen werd opgedragen. Het herinnerde aan mijn bezoek aan kamp Vught, waar ik een paar jaar eerder met betraande ogen voor de 1269 namen op het kindermonument stond. Dat de mens tot zulke daden in staat is. Nie wieder hadden we toch afgesproken.

Toch gebeurde daar, bij die trein vol vluchtelingen, voor mijn ogen iets soortgelijks, werden kinderharten voorgoed gebroken en getraumatiseerd. In een vreemde taal toe geschreeuwd door soldaten in angstaanjagende uniformen, om vervolgens na een erbarmelijke reis, in ons beloofde land uit te komen. Om daar geen rust te vinden, maar protest, getuige te zijn van rellen en te moeten leven in een koude tent met bed, bad en brood, want je moet je niet al te comfortabel en zeker niet welkom voelen.

Wat doet dat met je mensbeeld als je 4 bent, of 7 of 24. Hoe krijg je ooit nog vertrouwen in een toekomst.

De mens is hardleers. Te snel is onze recente historie alweer vervaagd. Te snel leiden kinderen alweer onder oorlogsgeweld en te vaak keren wij ons hoofd de andere kant op. Te bang om kwijt te raken wat we hebben, te hebberig om te delen. Als we willen dat het geweld in de wereld stopt, zullen we moeten delen. Zullen we moeten zorgen dat iedereen van onze welvaart kan profiteren. En zullen we er vooral voor moeten zorgen dat alle kinderharten overal heel blijven. Zodat zij hun denkbeelden die zij, op hun beurt, hoog en droog houden, uit kunnen voeren.

Laten wij leven in de geest van de helden die wij hier vandaag terecht een eerbetoon brengen. Zij vielen voor ons geluk en onze vrijheid en voor de toekomst van onze kinderen. Laten wij hun offer serieus nemen en tolerant en in liefde leven. Laten wij kijken wat we kunnen betekenen voor kinderen van alle rassen en overtuigingen. Laten wij liefde geven en zo proberen de angst en de kwaadheid uit te bannen.

En laten wij de leiders van de vrije wereld proberen te bewegen hetzelfde te doen. Laten wij hen keer op keer duidelijk maken dat tolerantie, vergevingsgezindheid en liefde de mooiste menselijke eigenschappen zijn. Opdat geen enkel kind meer hoeft te lijden onder het onvermogen, de haat en het egoïsme van volwassen mensen die zijn vergeten hoe het was om kind te zijn.